

Травень 2025

Акцент

**ІНТЕРВ'Ю З
ВІОЛОНЧЕЛІСТКОЮ
ДІАНОЮ ГАВАТОЮ**

**«CON-TEMP TRIO &
DRUZI»: НЕПОВТОРНА
МУЗИЧНА
ІДЕНТИЧНІСТЬ МІСТА
НАД УЖЕМ**

**«ДУМКАМИ З НЕЮ»:
КОНЦЕРТ ЙОЖЕФА
ЕРМІНЯ, ПРИСВЯЧЕНИЙ
МАРІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКІЙ**

**ФЕСТИВАЛЬ ЯК
ПРОСТІР ЖИВОГО
ДІАЛОГУ**

КЛАСИКА ДЛЯ КОЖНОГО. ІНТЕРВ'Ю З ВІОЛОНЧЕЛІСТКОЮ ДІАНОЮ ГАВАТОЮ

У травні 2025 р. поціновувачі класичної музики в місті над Ужем були приємно здивовані появою ще одного музичного фестивалю – «Соп-Терп TRIO & DRUZI». Природньо, у мене виникло бажання поспілкуватися з організаторами цього чудового проєкту, адже таке завдання не просто реалізувати, зважаючи на суспільно-політичний контекст нашого сьогодення. Отож, мені випала чудова нагода поспілкуватися з відомою закарпатською артисткою – Діаною Гаватою. Під час інтерв'ю ми обговорили її творчу діяльність, плани на майбутнє, ставлення до класичної музики в Україні та світі, а також особистий шлях до професії.

- Пані Діано! Закарпатська публіка знає Вас, насамперед, як концертну артистку, керівницю ансамблю «Угорські мелодії» обласної філармонії. Наразі ви постали в новому амплу – організатор фестивалю «Соп-Терп TRIO & DRUZI». Розкажіть, будь ласка, детальніше про ідею фестивалю, його концепцію.

– Головною ідеєю фестивалю стала підтримка українських виконавців, а також надання можливості усім без винятку людям прилучитися до елітарної класичної музики. Насамперед, ми маємо на увазі внутрішньо переміщених осіб, військових, удів, дружин

військових тощо.

– Ви плануєте такий фестиваль зробити щорічним?

– Я маю дуже велике бажання, але це, на жаль, залежить не від мене.

– Географія Ваших виступів вражає: від Європи, Америки – до Китаю. Чи є відмінності в організації концертного життя в Україні та за рубежом?

– Величезна різниця. Насамперед, відзначу ретельне планування усіх виступів, аж до найменших дрібниць. Концерти за рубежом плануються за рік, два, навіть п'ять наперед. Тому й зали вицвирть заповнені публікою.

– У якій країні, на Вашу думку, статус класичної музики найвищий і як це виявляється?

– У Швейцарії, Данії, Швеції. Навіть у Китаї. У цих країнах населення дуже спрагле класичної музики. Відповідно, заповнені зали. Слухачі навіть за годину приходять, щоб зайняти місце. Це є свідченням високої загальної культури.

– Що Вам більше до вподоби: сольні виступи, концерти з оркестром або учать у камерному ансамблі?

– Мені подобається виступати в камерному ансамблі або в оркестрі, наприклад, виконувати опери чи симфонії. Дуже цікаво працювати з видатними диригентами. Сольні концерти – це для мене стрес.

– Ви працюєте і в державному закладі культури – філармонії, і у незалежному музичному проекті «Соп-Тетр TRIO». Які переваги і недоліки є у кожній з цих форм функціонування музичного колективу?

– Різниця, насамперед, полягає в оплаті праці (опустила очі). Також коли ми виступаємо в незалежному проекті, маємо можливість подорожувати, відвідувати цікаві місця. Одним словом, бачити світ – це найбільша перевага.

– Як Ви формуєте свій концертний репертуар?

– Я продумую його заздалегідь. У мене вже напрацьований дуже великий діапазон репертуару: від угорських чардашів – до українських пісень, арій і т.д.. Іноді я формую програму до державних свят чи ювілеїв. Тоді підбираю вокалістів, інструменталістів, спира-

ючись на їх виконавські можливості. Буває, що й спонтанно виникає ідея: наприклад, потрібно за місяць зробити нову програму, тоді я підбираю людей, в яких впевнена, і вже так формую концерт.

– **Ваша блискуча виконавська кар'єра розпочалась із перемоги на міжнародному конкурсі імені М.Лисенка. На Вашу думку, чи варто юним обдарованим музикантам прагнути реалізувати себе саме у творчих змаганнях?**

– **Обов'язково! Конкурси – це обов'язково! Якщо ти хочеш стати професійним музикантом, то варто брати участь у будь-яких змаганнях. Це є великий досвід, який в подальшому допоможе вам на шляху до мети.**

– **Коли у Вашому житті прийшло усвідомлення того, що Ваше покликання - музика?**

– **Ще змалечку (посміхнулася), приблизно з 5-6 років. Я була дуже музикальною, любила співати, танцювати. Згодом мама мене віддала в музичну школу у клас фортепіано, потім скрипки. А вже з 7 років я почала грати на віолончелі.**

– **Хто відіграв важливу роль у становленні Вас, як особистості, музикантки?**

– **У першу чергу, мама. Вона теж віолончелістка, працювала в музичній школі. Навіть тепер направляє мене, підказує, виправляє помилки. Також велику роль відіграв Мирослав Іванович Шутко – мій викладач в Ужгородському музичному училищі та викладач у Львівській музичній академії, нині покійний, Євгеній Гавриїлович Шпіцер.**

– **Ваша донька теж обрала шлях професійного музиканта. Чи впливали Ви на її вибір?**

Донька Діани Гавати

– Звичайно. Вона завжди казала, що хоче бути, як мама. І я сказала: «Хочеш бути як мама? Тоді слухайся маму!» І вона слухала. Складно було, але слухалася. В 14 років я відправила її навчатися в м. Кошице, де вона стала на професійний шлях музиканта.

– **Чи є у Вас хобі, окрім музики?**

– У мене немає часу для хобі, бо дуже багато роботи. Коли я не працюю, то маю час трішки на відпочинок. Я дуже люблю гуляти, плавати, люблю природу, милуюся її красою. Насправді в мене дуже багато роботи. Специфіка мого інструменту спонукає мене і писати музику, а саме – робити аранжування. Хоча вони не надто складні, але це велика та кропітка праця, яка займає дуже багато часу. Якщо є потреба у складніших аранжуваннях, то я прошу професіоналів зробити їх.

– **Якби не музика, ким би Ви хотіли стати?**

– Не знаю. Я навіть не замислювалася над таким питанням.

– **Якщо б Ви могли заграти дуетом з будь-яким музикантом у світі, хто б це був і яку б Ви композицію обрали?**

– (Задумалась). Можливо, з віолончелістом Мішею Майським, він мені дуже подобається. Також зі скрипалем Девідом Гарретом. Мені дуже подобається їхня творчість!

– **Дякую п.Діано, за відверту та цікаву бесіду! Бажаю Вам нових творчих успіхів та досягнень!**

Інтерв'ю з Діаною Гаватою дало мені глибше розуміння не лише діяльності конкретної виконавиці, а й загалом стану класичної музики в Україні, труднощів та перспектив для музикантів, важливість підтримки талановитої молоді. Особливо вразила її щирість, працелюбність та відданість музиці. Пані Діана не просто виконавиця – вона є носієм культурної місії, яка прагне зробити музику доступною й важливою для кожного. Цей досвід спілкування надихнув мене на подальше вивчення музичного життя краю та цінування ролі особистості у збереженні культурних традицій.

**РОЗМОВУ ВЕЛА
МАРІЯ КУДРИЧ**

«CON-TEMP TRIO & DRUZI»: НЕПОВТОРНА МУЗИЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МІСТА НАД УЖЕМ

У травні 2025 року Ужгород став свідком унікального явища — благодійного фестивалю камерної музики «Соп-Темп TRIO & DRUZI». Упродовж п'яти концертів, на чотирьох локаціях фестиваль не просто оживив музичне життя Закарпаття, він створив нову традицію камерного музичного спілкування, закоріненого в мультикультурному просторі нашого краю.

Благодійний фестиваль ініційований камерним ансамблем «Соп-Темп TRIO», у складі якого: Агнеса Бачинська (флейта), Діана Гавата (віолончель) та Катерина Гажо (фортепіано) у співпраці з організацією GVL - Німецьким товариством виконавців і музичних продюсерів. Дана імпреза спрямована на підтримку українських митців та поціновувачів класичної музики. Як зазначають

організатори, головною метою фестивалю було зробити якісну музику у виконанні професійних музикантів доступною для всіх, особливо в нинішніх умовах, коли багато людей потребують емоційної підтримки та натхнення. Отож, усі концерти були безкоштовними, щоб кожен охочий міг насолодитися живим виконанням музики.

Фестивальна програма тривала з 4 по 25 травня на різних локаціях Ужгорода. Участь у фестивалі взяли провідні виконавці та колективи Закарпаття: Олександр Садварій, Мирослава Швах-Пекар, Поліна Гонтарь та Іштван Халус, Артем Поздняков, камерно-інструментальний ансамбль «Угорські мелодії» (кер. Діана Гавата), «Соп-Темп TRIO». Справжньою окрасою фестивалю стали виступи відомого українського композитора і

УНІКАЛЬНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ КЛАСИЧНОЇ МУЗИКИ «CON-TEMP TRIO & DRUZI»!

4 ТРАВНЯ 18:00 ILKO Gallery (вул. Кошицька 28)

GRAND CONCERT. CON-TEMP TRIO

ДІАНА ГАВАТА \ віолончель   КАТЕРИНА ГАЖО \ фортепіано   АГНЕСА БАЧИНЬСКА \ флейта

11 ТРАВНЯ 18:00 Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшя (вул. Жупанатська 3)

КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ «УГОРСЬКІ МЕЛОДІЇ»

Керівник - заслужена артистка України

ДІАНА ГАВАТА

МИРОСЛАВА ШВАХ-ПЕКАР \ мецо-сопрано

заслужений артист України

ОЛЕКСАНДР САДВАРІЙ \ тенор

ПОЛІНА ГОНТАРЬ (м. Запоріжжя) \ сопрано

18 ТРАВНЯ 18:00 Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшя (вул. Жупанатська 3)

«ТВОЯ ІТАЛІЯ» Вечір оперних арій та пісень.

АРТЕМ ПОЗДНЯКОВ (м. Краматорськ) \ тенор   За участі CON-TEMP TRIO

24 ТРАВНЯ 19:00 Ужгородський греко-католицький Катедральний Собор (пл. А. Бачинського 1)

«ШЛЯХ ДО МЕЛОДІЇ»

Твори Золтана Алмаші для віолончелі соло.

заслужений артист України

ЗОЛТАН АЛМАШІ (м. Київ) \ віолончель

25 ТРАВНЯ 19:00 Римо-католицький Костел святого Юрія (вул. А. Волошина 9)

ЗАКРИТТЯ. ГАЛА КОНЦЕРТ УЧАСНИКІВ ФЕСТИВАЛЮ. «УКРАЇНСЬКІ ФРЕСКИ»

Ведуча фестивалю - РІТА ШІМОН

ПОРИНЬТЕ В НАДИХАЮЧИЙ СВІТ ЕМОЦІЙ ТА МАЙСТЕРНОСТІ
РАЗОМ З ВИШУКАНИМИ АРТИСТАМИ УКРАЇНИ.

ВХІД БЕЗКОШТОВНИЙ

Контактні номери: +38 095 655 00 22
+38 050 132 97 54   +38 099 427 18 22

віолончеліста Золтана Алмаші.

Фестивальна подорож розпочалася 4 травня у мистецькому центрі «ILKO Gallery» концертом «Con-Temp TRIO». 11 травня в Закарпатському обласному художньому музеї ім. Й. Бокшя виступив ансамбль «Угорські мелодії» та солісти філармонії. 18 травня вечір «Bel Canto» подарував слухачам яскравий калейдоскоп оперних арій у виконанні Артема Позднякова та ансамблю «Con-Temp TRIO». 24 травня поцінувачі класичної музики насолоджувались авторським концертом Золтана Алмаші. І, нарешті, 25 травня, у вишуканому сакральному просторі римо-католицького костелу Св. Юрія, пролунав фінальний концерт — «Українські фрески».

Заключний концерт фестивалю, як і годиться, підсумував творчі ідеї організаторів, продемонструвавши, як сучасна і традиційна музика може жити в одному подиху, як звукова пам'ять нації влітається у тканину сьогодення.

Фінальна концертна програма репрезентувала твори українських композиторів різних епох: від класики – до сучасності у вико-нанні солістів, тріо та ансамблю. Вечір відкрила тужлива пісня «Пливе кача» у виконанні Золтана Алмаші – композиція, що вже стала символом національного болю і гід-

25.05 19:00 | Римо-католицький Костел святого Юрія (вул. А. Волошина 9)

ВХІД БЕЗКОШТОВНИЙ

«УКРАЇНСЬКІ ФРЕСКИ»

ЗАКРИТТЯ. ГАЛА КОНЦЕРТ УЧАСНИКІВ ФЕСТИВАЛЮ.

Акустика храму виявилась ідеальною для камерного звучання. Саме в цій атмосфері краще відкривались і поліфонічні ефекти, і тональні переливи, і внутрішні контрасти кожного твору. Глибоке відчуття форми, ясність фразування, виняткова ансамблева злагодженість – ці ознаки стали стильовим кодом фестивалю. Гра артистів не шукала ефектності, натомість зверталась до суті – і саме це зворушувало.

Римо-католицький костелу Св. Юрія

Висока ансамблева взаємодія й сценічна стриманість стали свідченням справжнього професіоналізму. Вміло доповнювали музичні виступи анотації ведучих фестивальных програм – Наталії Піцуур і Ріти Шимон.

Отож, фестиваль «Соп-Тетр TRIO & DRUZI» – це не просто концерти, це – жива розмова з публікою про втрати, пам'ять, надію і красу, що залишається навіть попри біль війни. У час, коли

Ведучі: Наталія Піцуур та Ріта Шимон

Україна виборює своє майбутнє, такі ініціативи мають особливу вагу – вони доводять, що мистецтво не є втечею від реальності, а способом її творення.

На мою думку, цей проєкт вартий продовження. У час, коли інституції культури шукають нові способи існування, а слухач – нові смисли, «Соп-Тетр TRIO & DRUZI» показує, що головним у музиці залишаються щирість, змістовність і діалог. Саме вони роблять концерти не подією на вечір, а спогадами надовго. І якщо Ужгород продовжить цю фестивальну традицію, він може здобути ще одну оригінальну музичну ідентичність.

**ТЕТЯНА
КОСТЕВИЧ**

«ДУМКАМИ З НЕЮ»: КОНЦЕРТ ЙОЖЕФА ЕРМІНЯ, ПРИСВЯЧЕНИЙ МАРІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКІЙ

Перед філармонією зібралася купка народу. Приїхали представники телебачення. «Вочевидь, щось серйозне», — вимовила жінка років 30 в елегантному пальто. Тим часом ведуча концерту Наталія Піцур знімалася для майбутнього випуску новин. Під час перевірки квитків усміхнена пані побажала приємного концерту і впевненим рухом відірвала крайчик білету. Зал наповнився відлунням кроків відвідувачів і теплими, щирими вітаннями публіки перед початком концерту.

Таке відчуття, ніби на концерт прийшла одна велика родина: всі вітаються, обговорюють погоду та діляться очікуваннями щодо дійства. Це наче й добре, а наче й не дуже: якщо публіка знайома, то вочевидь цей концерт зорієнтований на певну групу аудиторії. Якщо студентів і викладачів музичного коледжу можна назвати експертною групою аудиторії, то виходить, що рекламна кампанія пройшла успішно. Проте, чи потрібен концерту успішний піар, якщо зала повна і вся публіка в радісному передчутті фантастичного виконання фортепіанної музики?

Перед тим як на сцені з'явився народний артист України Йозеф Ермін, у залі настала тиша — ведуча урочисто промовила кілька

слів, які задали тон концерту. Вечір присвячений Марії Крушельницькій — видатній піаністиці, педагогині, людині складної й трагічної долі. Саме в неї навчався Йозеф Ермін, і саме вона була тією ланкою, що поєднала закарпатського піаніста з Генріхом Нейгаузом, в якого свого часу навчалася й сама М.Крушельницька. Через цей зв'язок постать Й.Ерміна наче ввібрала в себе глибоку традицію школи Нейгауза, з її філософією звуку, увагою до внутрішнього наповнення.

Присвята цілого концерту — не просто данина шани педагогу. Це визнання: музичне, особистісне, історичне. У тіні призабутих імен, за якими стоять роки відданої праці, тремтіння серця і часом, життєві катастрофи — такі

вечори повертають гідність і пам'ять Сьогодні Марія Крушельницька знову «була присутня» на сцені — у нотах, у тиші перед виконанням, у кожному порусі її учня.

Концертна програма розпочалася з музики епохи романтизму, а саме з творів Франца Шуберта. Йозеф Ермін звертається до Шуберта не вперше: досвід роботи над його творами піаніст здобув ще у студентські роки під керівництвом Марії Тарасівни. Музика Шуберта, пронесена крізь час, крізь досвід, прозвучала зріло, з внутрішньою зосередженістю і мудрою стриманістю. Піаніст не намагався захопити технікою, натомість пропонував слухачам спільну подорож у глибини людських переживань.

У вступному блоці концерту прозвучали три вокальні мініатюри Ф.Шуберта в транскрипції для фортепіано: «Гретхен за прядкою», «Серенада» та «Мандрівник». Одразу з перших звуків у залі трапився несподіваний інцидент — дитина, що перебувала серед публіки,

раптово почала доволі голосно плакати. Її крик буквально прорізав тишу першої фрази. Дитина не заспокоювалась довгий час, і хоча це могло здаватися дисонансом до камерної атмосфери вечора, у цьому була якась несподівана правда — як нагадування про реальність поруч із мистецтвом романтизму. Згодом прозвучала ще одна шубертівська мініатюра — «Мельник і струмок» у фортепіанній транскрипції Ференца Ліста. З'явилося більше піаністичного розмаху, динаміки, але й у цьому творі Й.Ермін зберіг основну рису вечора — відчуття шанобливого діалогу з минулим, яке продовжує звучати сьогодні.

Особливо очікуваним моментом вечора стало виконання української му-

зики, зокрема сонати сі мінор Левка Ревуцького. Щойно ведуча оголосила даний твір, у залі прокотилося радісне перешіптування. Людський відгук, легкий шум, усмішки, порухи голів створили теплу хвилю передчуття, ніби публіка не просто чекала на музику, а щиро бажала її почути саме в цьому виконанні. Прозвучали твори українських композиторів: граціозний гавот Миколи Лисенка та «Меланхолійний

вальс» Юрія Ланюка — фрагмент з недописаної опери за новелою Ольги Кобилянської.

Йозеф Ермін вирізняється особливою артистичною манерою. Під час виконання піаніст мугикав собі під ніс. Ймовірно, це глибоко вкорінена час-

тина його інтерпретаційного процесу: ледь чутні звуки, схожі на тінь фразування, створювали враження діалогу між виконавцем і музикою, яку він відтворює. Вони ніби відкривали внутрішній світ Ерміня — світ, у якому музика звучить не лише через клавіші, а й усередині самої людини.

Справжньою кульмінацією концерту стало виконання «Семи п'єс» для фортепіано ор. 46 Валентина Сильвестрова — одного з провідних композиторів сучасної української музики. Цикл, написаний у 2005 році, став взірцем того, що сам Сильвестров називає «метамузикою» — музикою, яка народжується з переосмислення стилів, інтонацій, як відлуння минулого. Перші шість п'єс, об'єднані під назвою «Миттєвості Гайдна», не є простим наслідуванням стилю Й. Гайдна — вони є його глибоким переосмисленням. У цих невеличких формах — тонка ліричність, камерність і водночас філософська зосередженість. Сьома частина — «Пісня Орфея» — особливо вирізнялася інтонаційною крихкістю й прозорою тишею. П'єси В. Сильвестрова було виконано з нот — як знак шанобливого ставлення до точності тексту й глибини задуми композитора. Йозеф Ермінь добре знайомий із музикою Сильвестрова і неодноразово включав її у свої програми. У його інтерпретації ця музика звучить не лише як естетичне переживання, а як розмова зі світом — інтимна,

майже молитовна. І цього разу вона прозвучала як тихий, але виразний апогей концерту.

Друга частина концерту була присвячена класичним зразкам європейського репертуару. Йозеф Ермінь виконав транскрипцію Роберта Шумана–Ференца Ліста «Присвята» з циклу «Мірти», марш Вагнера у перекладенні Ліста, а також віртуозний Полонез № 2 мі мажор Ференца Ліста.

На біс піаніст виконав, здавалося б, знайомий до останньої ноти твір — Ноктюрн № 1 ор. 9, сі-бемоль мінор Фридеріка Шопена. Щойно пролунали перші звуки, зал мимоволі відгукнувся тихим смішком — реакція, у якій змішалися впізнаваність і певна іронія. Адже цей ноктюрн є одним із найвідоміших творів у фортепіанній літературі. Через це твір часто вважається «банальним» вибором — надто знайо-

мим, аби здивувати. Однак Ермінъ, очевидно, свідомо йде на цей крок. У його інтерпретації ноктюрн звучить як інтимне прощання. Спокійна співучість, прозорі фрази, стримані динамічні хвилі — все це створює ефект очищення. І цим самим піаніст ніби замкнув емоційне коло концерту — почавши із Шуберта і завершивши Шопеном, він провів слухача через різні епохи, залишаючи після себе тишу з довгим післязвуччям.

Концерт Йозефа Ерміна — вагома музична подія, що залишила відбиток у пам'яті ужгородської публіки. Через присвяту Марії Крушельницькій концерт отримав ще й символічний характер: було виразно

окреслено спадкоємність традиції: від Генріха Нейгауза до Марії Крушельницької, а від неї — до Йозефа Ерміна. Програма концерту дозволила побачити Йозефа Ерміна в різних проявах: від по-

етичної чуттєвості у творах Ф.Шуберта й Ф.Ліста — до філософської заглибленості в музиці В.Сильвестрова, яку піаніст виконує не як естет, а як посередник метафізичного звучання. Особливо вразила серія з «Семи п'єс», де Ермінъ втілює метамузичну ідею Сильвестрова — музику про музику, пам'ять і тишу.

ОЛЕНА ПИЛИП

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ПРОСТІР ЖИВОГО ДІАЛОГУ

Останнім часом слово «фестиваль» постійно фігурує у повсякденному вжитку. І це не дивно, адже організатори активно закликають відвідати гастрономічні, історичні, етнографічні фестивалі, а також фестивалі перукарів, національних меншин, кінофестивалі і т. п. Фестивалі – це віддзеркалення культури спільноти, в якому відображаються її цінності, прагнення та традиції. Фестивалі об'єднують людей різного віку, походження та переконань у спільному дійстві, через яке ми виражаємо себе і водночас відкриваємо для себе інших. Із різних причин попит на фестиваль як культурний продукт щороку зростає, як і кількість проведених фестивалів (попри якість їхньої організації). Кожен фестиваль має свою ідею, програму, категорію учасників та відвідувачів. Найпершими серед великого розмаїття фестивалів були музичні, відтак зацентруємо свою увагу саме на них.

Музичний фестиваль – це більше, ніж просто серія концертів. Це концентрат культури, простір живого діалогу між традицією і сучасністю, емоцією й інтелектом. Зазвичай фестиваль асоціюють зі святом, адже він успадкував від нього такі елементи, як: піднесена атмосфера, періодичність, традиційність. Загалом, фестиваль сприяє творчій діяльності людей – як індивідуальній, так і колективній.

Україна має добре розвинуті традиції пропагування національного музичного продукту в рамках фестивальних проєктів. Серед найвідоміших: «Kyiv MusicFest», «ODESSA CLASSICS», «Контрасти», «Chamber Music Session», «Baroque Fest», «Leopolis Jazz Fest», «Червона рута», «Таврійські ігри» та ін.

Leopolis Jazz Fest

Фестивальна панорама Закарпаття теж є достатньо широкою як за жанрово-тематичним діапазоном, так і за учасниками. Серед найстарших та найповажніших – фестиваль «Музичне сузір'я Закарпаття», що популяризує творчість закарпатських музикантів і налагоджує творчі кон-

«Kyiv MusicFest»

такти з вітчизняними та зарубіжними митцями. У пам'яті закарпатських поціновувачів музики яскравий слід залишив фестиваль сучасної духовної музики, ініційований камерним хором «Кантус». Фестиваль «Музика без кордонів» залучає до своїх імпрез виконавців не тільки з України, але й Угорщини, Польщі, Чехії. Родзинкою культурного життя міста над Ужем є фестиваль органної музики ім. Наталії Висіч, що має на меті популяризувати унікальну культуру органної творчості для найширшої аудиторії. Щороку фестивалне обличчя міста змінюється, виявляючи нові творчі ідеї. Так, нещодавно в Ужгороді завершився фестиваль камерної музики «Con-Temp Trio & Druzi».

Відрадно спостерігати, що у сучасному світі класична музика більше не перебуває за завісою елітарності. Її вихід у публічний простір – на площі, до парків, у кінотеатри, торгові центри та YouTube – змінює саму сутність сприйняття й подачі. Фес-

LvivMozArt

«Chamber Music Session»

тивалі класичної музики стають не лише мистецькими подіями, а й інструментами брендингу, туристичної привабливості й культурної дипломатії. Але з цими можливостями приходять і запитання: чи не стає класика товаром? Чи не втрачає вона глибину, адаптуючись до запитів масового глядача? Як розширити аудиторію за рахунок тих, хто раніше вважав класику «не для себе»?

Перед організаторами музичних фестивалів, менеджерами, кураторами і критиками стоїть надважливе завдання – знайти баланс між глибиною ідеї та складністю класичної музики і доступністю її до широкого слухача. Тобто, важливо не перетворити класику на фоновий супровід для кави чи вина, але й не тримати її в запиленій вежі із слонової кістки. Справжній виклик, який мають подолати

організатори фестивалів класичної музики – навчити її слухати, представити класику як особливий емоційний досвід, як мову, що говорить про головне: біль, радість, надію.

Війна не зупинила музику. Навпаки – вона оголила її силу. В Україні, навіть під обстрілами, продовжують відбуватися фестивалі – у бомбосховищах, онлайн, у зміненому форматі. Вони транслюють у світ меседж: ми живі, ми здатні творити, ми говоримо власним голосом – і цей голос не заглушити ані пропагандою, ані дронами. Музика, яка століттями зберігала духовну вертикаль у найтемніші часи історії, сьогодні знову виконує свою високу функцію. І не обов'язково в залі з кришталевими люстрами – часто в бомбосховищі, на пероні вокзалу, або під дощем серед волонтерських наметів. Музика стала формою свідчення і виживання, носієм гідності, що не потребує пояснень.

«ODESSA CLASSICS»

Фестивалі повертають музиці її публічну місію: бути не фоном, а голосом. Вони перетворюють слухача з пасивного споживача на співучасника, а мистецтво – на частину щоденного життя. У країні, що проходить через

Країна мрій

випробування війною, такий досвід – не розвага, а культурна терапія, що лікує пам'ять, зміцнює ідентичність і дарує відчуття спільності. У таких умовах фестиваль набуває нового змісту. Це вже не просто подія – це культурний акт, який не просто тішить вухо, а формує горизонт надії. Бо кожен концерт, що відбувся попри все, – це перемога. Кожен глядач, який слухає класику – це ще один крок до суспільства, яке чує себе й інших. І тому музичні фестивалі – це не розкіш. Це – необхідність.

ВІКТОРІЯ ОВОДОВА

Редакційна колегія:

**Тетяна РОСУЛ -
головний редактор**

**Олена ПИЛИП
Тетяна КОСТЕВИЧ
Марія КУДРИЧ
Вікторія ОВОДОВА**

**Верстка і дизайн -
Т. КОСТЕВИЧ**